

وزارت جهاد کشاورزی

سازمان جهاد کشاورزی استان همدان

ساخت جایگاه پرورش گوسفند

نشریه ترویجی

سال ۱۳۸۹

بسم الله تعالى

ساخت جایگاه پرورش گوسفند

سازمان جهاد کشاورزی استان همدان
مدیریت هماهنگی ترویج کشاورزی

- عنوان : ساخت جایگاه پرورش گوسفند
- نظارت فنی : مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی استان همدان
- نهاد گذندگان :
جوان پیغمبری صفا - کارشناس ارشد مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی استان همدان
رضا خلیل منش - کارشناس مدیریت هماهنگی ترویج کشاورزی
- ماده نویسی و ویرایش :
محسن محجوب - کارشناس ارشد مدیریت هماهنگی ترویج کشاورزی
- مطراحی جلد و صفحه آرایی : کوروش اسکویی
- شماره گان : ۱۵۰۰ جلد
- سال انتشار : ۱۳۸۹
- مطراحی و چاپ : ریزپرداز هنر
- ناشر : مدیریت هماهنگی ترویج کشاورزی

مخاطبین و پیره برداران نشریه

- پرورش دهندگان گوسفند
- علاقمندان پرورش دام

هدف‌های آموزشی

آشنایی با

- اهمیت احداث جایگاه مناسب پرورش گوسفند
- ساختمان و تاسیسات مورد نیاز
- انواع جایگاه نگهداری گوسفند
- اصول بهداشتی ساخت جایگاه
- ساختمان‌های جلیبی در پرورش گوسفند

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۵	مقدمه
۵	اصول مهم احداث ساختمان دامپروزی
۷	آغل پرورش گوسفند
۷	جایگاه گوسفند در سیستم بسته:
۷	خصوصیات سقف، کف، دیوار آخر و آبشخور و بهاریند
۱۳	حمام خندکنه
۱۳	اتاق فرنطینه
۱۴	زایشگاه
۱۴	آغل قوچ
۱۵	سالن شیر دوشی
۱۶	انبار علوفه و سالن پشم چینی
۱۷	پرورش گوسفند در جایگاه باز
۱۸	خلاصه مطالب
۱۹	خود آزمایی
۲۰	منابع

مقدمه:

در صنعت پرورش گوسفند عوامل وراثتی و عوامل محیطی بر روی تولید گوشت، شیر، پشم و سایر محصولات دامی اثر می‌گذارند. انتخاب نژاد مناسب به تنهایی برای تولید محصول سالم کافی نیست بلکه عواملی از قبیل تغذیه، پهلوانی و ساختمان و تاسیسات دامداری روی تولید محصولات دامی بسیار تأثیرگذار می‌باشد در بین عوامل مذکور ساخت جایگاه اولین قدم در راه داشتن یک دامداری موفق است. لذا در این نشریه اهمیت جایگاه پرورش گوسفند تشریح می‌گردد.

اصول مهم احداث ساختمان دامپروری:

۱- برای احداث واحد دامپروری:

زمین مورد نظر باید نسبت به اطراف آن کمی مرتفع و از نظر زهکش مناسب باشد تا سلامت دام و انسان تأمین و همچنین عمر مفید ساختمان افزایش یابد. اگر زمین مورد نظر کمی شبی داشته باشد به تخلیه آب و فاضلاب ساختمان کمک می‌کند.

۲- در احداث ساختمان موارد زیر باید رعایت شود:

الف- باید جهت و دید طوری باشد که از بیشترین نور خورشید برخوردار باشد و پنجره‌های خانه‌های مسکونی و ساختمان دامپروری به طرف جنوب باشد تا از حداکثر نور خورشید استفاده شود. همچنین با ایجاد فضای سبز در اطراف ساختمان منظمه آن دیدنی خواهد شد.

ب- در احداث ساختمان باید جهت وزش باد مورد توجه قرار گیرد و ساختمان‌ها باید طوری ساخته شوند که از تأثیر بادهای زمستانی در امان باشند و در مواقع انش سوزی باعث گسترش انش نشود و جهت وزش از طرف ساختمان دامپروری به سمت خانه‌های مسکونی نباشد. برای جلوگیری از وزش باد می‌توان از موقع طبیعی مثل تبه به عنوان بادگیر استفاده کرد. همچنین با کاشتن درخت در محل مناسب می‌توان از آن‌ها به عنوان

بادگیر استفاده کرد.

ج- محل تامین آب هر چه که به ساختمان نزدیکتر باشد از نظر اقتصادی مفروض به صرفه است و بهتر است که منبع آب در مجاورت ساختمان احداث شود.

د- ایبار علوفه در جایی ساخته شود که فاصله آن از ساختمان دامپروری نه انقدر کم باشد که خطر سرایت آتش در آن زیاد باشد و نه انقدر زیاد که احتیاج به بیاده روی طولانی باشد، برای خاموش کردن آتش باید شیرهای فشار قوی آب کار گذاشته شود و کبسول های آتش نشانی در دسترس باشد.

ه- حوضچه ضد غلوتی در ابتدای ورود به ساختمان دامپروری احداث شود.

و- در احداث ساختمان باید از مصالحی استفاده شود که دارای مقاومت کافی، نمای خوب، عایق حرارتی و رطوبتی مناسب و مفروض به صرفه باشد.

جدول ۱- عمده‌ترین مصالح مورد استفاده در احداث ساختمان‌های دام پروری

ردیف	نوع مصالح	مزایا	عيای
۱	خوب و مراوردهایی	قرابان- ارزان- نمای خوب- استکان متناوبت کم در مقابل آتش سوزی و حشرات و چونهای رطوبت- غیر قابل شسته	قرابان- ارزان- نمای خوب- استکان استفاده مجدد- عایق حرارتی مناسب
۲	ست	قرابان- متلاصت خوب- عایق عایق شعاعی حرارت	قرابان- متلاصت خوب- عایق لیستا مناسب جدا
۳	آجر	استفاده بودن- عایق مناسب حرارت- نمای خوب- حجم کمی را اندان می کند- استکان استفاده مجدد	قیمت نسبتاً اگران
۴	بلوک سیمانی	وزن کم- کار کردن راحت تر	متناوبت کم در مقابل باران و فشار و عایق کم حرارت
۵	پتن	متناوبت زیاد در مقابل فشار و حرارت- صاف و رطوبت را از خود عبور می کند- تعبیر از مشکل و قابل شسته - ضد غلوتی شدن	اگر عایق بسیار آن گذشته باشد
۶	سالج فلزی	متناوبت خوب در مقابل فشار و آتش سوزی- استحکام- قابل	کربان- اگر حداقل نشود زنگ می زند استفاده مجدد

آغل پرورش گوسفند:

ساختن آغل‌های گران قیمت صحیح نیست بلکه چیزی که اهمیت دارد این است که آغل گوسفند باید به گونه‌ای ساخته شود که گوسفندان را زیاد، باران، طوفان و حیوانات وحشی ملاحظت کند. به همین منظور آغل‌ها را به صورت بسته و باز طراحی می‌کنند.

۱- جایگاه گوسفند در سیستم بسته:

در مناطقی که محدودیت جرای گوسفندان در مراتع وجود دارد و یا شرایط آب و هوایی منطقه اجزاء چراچ گوسفند را نمی‌دهد معمولاً پرورش گوسفند در جایگاه بسته انجام می‌شود و قسمت‌های زیر مورد نیاز است:

- الف- آغل
- ب- پهار بند
- ج- زایشگاه
- د- سالن شیر دوشی
- ه- سالن پشم چسبی
- و- اتاق فرنگیه برای گوسفندان مریض
- ز- انبار علوفه

الف- آغل:

هنگامی که قرار است گوسفندان در آغل نگهداری شوند، جایگاه استراحت برای آن‌ها به عنوان مکان نگهداری در نظر گرفته می‌شود. آغل‌ها، محلی مسقف و ساده هستند که نسبت به بزرگی گله، جنس، سن و جنگه حیوان ساخته می‌شوند مساحت لازم برای آغل گوسفند به ازای هر دام به شرح جدول دو است.

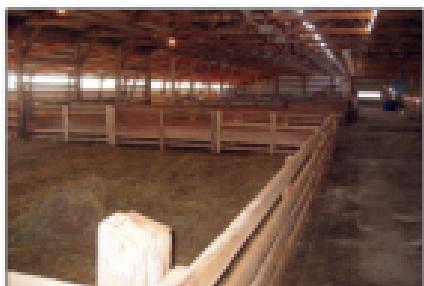
جدول ۲- مقدار مساحت مورد نیاز بر اساس سن و جنس گویستند در سالن های بسته

مساحت مورد نیاز (متر مربع)	جنس و سن گویستند
۰ - ۱/۸	گویستند
۱/۲ - ۱/۵	میش هایی که زایمان آنها نزدیک است
۰/۳ - ۰/۴	بره های شیر خوار
۰/۳ - ۰/۵	بره های جدا شده از مادر
۰/۶ - ۰/۷	بره های یکاله
۱/۲۵ - ۲	فوج ها

علاوه بر مساحت های ذکر شده ۱۰ درصد کل مساحت آغل برای ایجاد راهرو در داخل سالن در نظر گرفته می شود اندازه عرض آغل گویستنداری در جدول ۲ ذکر شده است.

جدول ۳- عرض آغل ها بر اساس بزرگی گله

عرض آغل (متر)	بزرگی گله
۰ - ۷	گله ۵ راسی (کوچک)
۷ - ۱۰	گله ۱۰ راسی (متوسط)
۱۰ - ۱۴	گله ۲۰ راسی به بالا (بزرگ)

ارتفاع آغل و قسمت‌های دیگر آن :

در مورد ارتفاع آغل باید مقدار کود ایاثه شده بستر در نظر گرفته شود در آغل‌های بسته ارتفاع از روی کود ایاثه شده نباید کمتر از ۲۰۰-۱۸۵ سانتی‌متر باشد. ارتفاع آغل‌های بسته در منطقه سرد ۲/۵-۲/۴ متر، در منطقه معتدل ۲/۵-۲/۷۵ متر و در منطقه گرم ۲/۷۵-۲ متر می‌باشد. در گله‌های بسیار بزرگ، ارتفاع می‌تواند ۳/۵-۴ متر باشد از ورق گالوانیزه می‌توان برای ساخت سقف استفاده کرد و در گله‌های بزرگ کوچک وقتی عرض آغل‌ها ۵-۶ متر است شب یک طرفه و در گله‌های بزرگ که عرض آغل‌ها ۶-۷ متر است شب دو طرفه توصیه می‌شود. در آغل‌های بسته، نور به وسیله پنجره‌ها تأمین می‌شود. در آغل‌هایی که عرض آن‌ها زیاد است پنجره‌ها در دو دیوار بزرگ آن تعییه می‌شود. در آغل‌هایی که عرض آن‌ها کم است ۷۵-۸۰ درصد پنجره‌ها در دیوار جنوبی ساخته می‌شوند. ارتفاع پنجره‌ها از روی زمین نباید بیش از ۱۶۰-۲۰۰ سانتی‌متر باشد. برای استفاده از نور طبیعی باید شکل پنجره‌ها به صورت چهار گوش باشد. عرض در برای عبور گوسفندان ۱۵۰-۱۰۰ سانتی‌متر کافی است. فقط در گله‌های بزرگ عرض در بایستی تا اندازه ۲۰۰-۲۴۰ سانتی‌متر افزایش باید و ۲۰۰ سانتی‌متر ارتفاع برای در کافی است.

خصوصیات گف و دیوارهای آغل :

گف آغل‌های گوسفند باید از مصالحی ساخته شوند که رطوبت را در خود نگه ندارد و خشک باشد. معمولاً بسته به توان اقتصادی گله‌دار گف آغل از جنس خاک فشرده، سیمان و سنگ ساخته می‌شود. دیوارهای آغل نیز با توجه به وضعیت مصالح موجود در منطقه و مطریون به صرفه بودن از جوبه سنگ، آجر یا گران تهییه می‌شوند.

آخر:

عموماً ده درصد کل مساحت جایگاه را به عنوان مساحت آخر را در نظر می‌گیرند. آخرها از بتن، چوب یا آهن ساخته می‌شوند البته بهتر است که از چوب و یا آهن گالوانیزه ساخته شوند. آخرهایی که از بتن ساخته می‌شوند در روی زمین قرار می‌گیرند ولی آخرهایی که از چوب ساخته می‌شوند باید از سطح زمین ۱۵-۲۰ سانتی متر بالاتر قرار گیرند.

جدول ۴- اندازه آخر برای هر راس گوستنده

ردیف	من	اندازه
۱	برههای شیر خوار	۱۸ سانتی متر
۲	برههایی که از مادر جدا شده‌اند	۱۰ سانتی متر
۳	پک ساله‌ها	۷۰ سانتی متر
۴	میش‌ها	۳۵-۴۵ سانتی متر
۵	میش‌هایی که در اتاق رایان هستند	۴۰ سانتی متر

اگر آخرها از دو طرف مورد استفاده قرار گیرند نصف این اعداد در نظر گرفته می‌شود. در آخرهایی که علوقه خشک و مواد گنسانتره پک جدا شده می‌شود باید آخر در اندازه‌های زیر ساخته شوند:

جدول ۵- اندازه آخر در تغذیه علوقه و گنسانتره با هم

تعلیف از دو طرف	تعلیف از یک طرف	میش با لوح
۵۰-۴۰ سانتی متر	۳۵-۳۰ سانتی متر	میش با لوح
۴۵-۴۵ سانتی متر	۳۰-۲۵ سانتی متر	بره

ارتفاع جلوی آخر برای میش‌ها ۳۷/۵ سانتی متر و برای برههای شیر خوار ۲۵ سانتی متر است. در آخرهایی که از علوقه خشک استفاده می‌شود بالاترین قسمت آن از سطح زمین ۹۰-۱۰۰ سانتی متر و در آن‌هایی که مواد گنسانتره استفاده می‌شود بالاترین ارتفاع برای برههای ۴۰-۵ سانتی متر و برای میش‌ها ۷۰-۸۰ سانتی متر است.

سانتی‌متر است. در آخورهایی که گستاخ و علوفه خشک یک جا داده می‌شود ارتفاع نباید بیش از ۸۰-۸۵ سانتی‌متر باشد.

برای تامین نمک مورد نیاز گوسفندان در جایی که گوسفندان بتوانند از آن استفاده کنند ظرف‌های مخصوصی در محل استراحت از سقف آویزان می‌شوند ولی اگر در بهار بند این ظروف قرار داده شوند باید این ظرف‌ها را طوری بازنده که از هاران مصون بمانند.

آب‌خور:

آب مورد نیاز گوسفندان بایستی تعیز و گوارا باشد و برای هر ۴۰-۵۰ راس گوسفند به یک آب‌خور خودکار احتیاج است و برای ۱۰ راس گوسفند و با ۵۰ بره یک آب‌خور به طول ۲۰ سانتی‌متر کافی می‌باشد آب‌خور گوسفندان هم در آغل و هم در بهار بند ساخته می‌شود مقدار آب مورد نیاز گوسفندان بالغ به آب و هوا و نوع علوفه مصرفی بستگی دارد. مقدار آب مورد نیاز گوسفندان بالغ به طور متوسط ۴ لیتر و برای بره‌ها ۲۱۵-۲۳۵ لیتر است.

بهاربند:

بهاربند یا گردشگاه محلی است چسبیده به آغل‌ها که برای حرکت گوسفندان ساخته می‌شود.

برای جلوگیری از ایجاد لگش در گوستندهان و سلامت اسکلت (استخوان سازی) ساخت بهاربند ضروری است. بهاربند از دو قسمت تشکیل می‌شود: قسمت سایه‌بان‌دار و قسمت بدون سقف معمولاً طوری ساخته می‌شود که در طول روز در معرض آفتاب باشد. در کناره‌های بهاربند جهت تقدیم گوستندهان آخور و ابیشور می‌سازند که برای آن سایه‌بان نصب می‌کنند. برای هر راس گوستنده در بهاربند مساحتی حدود ۲۲۵-۲۴۵ متر مربع در ظرف گرفته می‌شود. برای بره‌هایی که از شیر گرفته شده اند این مساحت برای ۱۱۸-۱۳۶ متر مربع خواهد بود. اطراف بهاربند باید حفاظی از تردد با دیوار کشیده شود یک متر ارتفاع برای این حفاظت کافی است. کف بهاربند از سنگ و شن و شب آن باید از محل استراحت به طرف گوستندهان لازم و ضروری است. سایه‌بان‌دار بهاربند معمولاً در هوای گرم برای راحتی و استراحت سقف می‌باشد. ارتفاع این محل ۱۲۰-۱۴۰ سانتی‌متر و برای هر راس گوستنده ۳۵-۰۵۵ متر مربع مساحت در زیر سایه‌بان لازم است.

حمام ضد گنه:

به منظور مبارزه با انگل‌های خارجی دام، در نزدیک آغل و یا در مرتع در محلی که سایه پاشد محلی جهت حمام سم و حمام ضد گنه ساخته می‌شود. این حمامها را می‌توان از سنگ، آجر و یا ہتون ساخت. بعد از حمام ضد گنه به اندازه گله بستگی دارد. اگر تعداد گویشند ۲۵۰ راس باشد، عرض کف این حمام ۲۰ سانتی‌متر و عرض قسمت بالایی ۸۵ سانتی‌متر و عمق آن ۱۲۵ سانتی‌متر است و طول حمام در قسمت کف ۱۱۰ سانتی‌متر و در قسمت بالا ۲۶۰ سانتی‌متر در نظر گرفته می‌شود. بدین ترتیب حجم آن ۷۷۵ لیتر می‌شود. اگر طول کف ۱۸۵ سانتی‌متر و طول قسمت بالایی را ۲۲۵ سانتی‌متر در نظر بگیریم حجم حمام ۱۱۵۰ لیتر می‌شود که برای ۵۰۰ راس گویشند کافی می‌باشد برای هدایت گویشندان به حمام ضد گنه و خروج آن‌ها محل مناسب با نرده‌های فلزی ساخته می‌شود.

اتاق فرقطینه:

در جایگاه استراحت، محل ویژه‌ای برای تگهداری فوج یا گویشندان مریض، آسٹن و بره‌ها در نظر گرفته می‌شود. گویشندان مریض در محلی مجزا که در جایگاه استراحت ساخته می‌شود باید تگهداری شود. این جایگاه‌ها بهتر است با نرده از هم جدا شوند. نرده‌های تخته‌ای با عرض ۱۰ تا ۱۵ سانتی‌متر و قطر ۲۱۵ سانتی‌متر مناسب می‌باشند. این نرده‌ها باید به صورت چهار ردیف افقی و باید فاصله تخته‌ها ۱۰ سانتی‌متر و ارتفاع نرده‌ها حداقل ۷۵ سانتی‌متر باشد. بهتر است اولین تخته از کف زمین ۱۵ سانتی‌متر و بقیه ۱۰ سانتی‌متر با هم دیگر فاصله داشته باشند. تخته‌های عمودی که در خاک فرار داده می‌شوند باید به مواد نرمی مثل قیر یا قطران آفته شوند تا مانع پوسیده شدن آن‌ها شود.

زايشگاه:

برای جلوگیری از وارد شدن صدمه به برههای تازه متولد شده باید گوسفندانی که زایمان آن‌ها نزدیک است جدا از سایر گوسفندان گله نگهداری شوند. محل زایمان گوسفندان آبستن به اندازه گله بستگی دارد. به عنوان مثال اگر گله ۱۰۰ راس باشد برای زایشگاه ۱۵-۲۰ متر صد و اگر این تعداد ۱۰۰-۱۴۰ راس باشد ۷ متر صد و اگر ۱۰۰-۱۴۰ راس باشد ۶-۸ متر صد گوسفندان گله باید محل زایمان در نظر گرفت. ابعاد زایشگاه $12 \times 1/2$ متر و با $25/1 \times 25/1$ متر و ارتفاع فردوها ۷۵ سانتی‌متر می‌تواند باشد. در زایشگاه باید آخور و آشخور در نظر گرفته شود. محل مخصوص قوچ‌ها و با میش‌های بیمار باید ابعادی معادل $1 \times 2/1$ متر باشد تا هر حیوان به صورت انفرادی در آن نگه داشته شود.

آغل قوچ :

در گوسفندداری بسته باید مکان ویژه‌ای برای نگهداری قوچ‌ها در نظر گرفته شود. هر این محل قوچ‌ها در جایگاه‌های انفرادی به طور مجزا نگهداری می‌شوند. تعداد قوچ مورد نیاز برای هر ۱۰۰ راس گوسفتند ۲-۴ راس می‌باشد.

سالن شیر دوشی:

اگر هدف از بیرونیش گوستنند تولید شیر باشد باید محل دوشش شیر و اتاق نگهداری شیر هم در ساختمان در نظر گرفته شود. در گله‌های کوچک در محلی از آفل که بتوان گوستنند را مقید کرد، شیر دوشی انجام می‌شود. در گله‌های بزرگ، محل جداگانه و تابنی برای شیر دوشی و نگهداری شیر ساخته می‌شود. سالن شیر دوشی شامل اتاق انتظار، اتاق شیر دوشی و اتاق نگهداری شیر است.

۱- اتاق شیر دوشی:

شیر دوشی از تعداد مشخص جایگاه شیر دوشی و محوطه برای انتظار گوستنند، تشکیل می‌شود. عرض جایگاه شیر دوشی ۴۰-۵۰ سانتی متر و طول آن ۱۰۰ سانتی متر در نظر گرفته می‌شود و برای جدا کردن جایگاه‌ها از هم دیگر از دیوارهای تخته‌ای به طول ۲۰-۳۰ سانتی متر استفاده می‌شود. در مکان شیر دوشی محل مناسی برای حرکت گوستنند ساخته می‌شود و جلوی هر جایگاه ۵ سانتی متر آخر و راهرویی با عرض ۸۰ سانتی متر برای توزیع علوفه در نظر گرفته می‌شود. اگر شیر دوشی با ماشین انجام گیرد باید جایگاه ۳۵-۴۰ سانتی متر بالاتر از شیر دوش و اگر دوشش با دست انجام شود جایگاه و محل شیر دوش باید هم سطح باشند. تعداد جایگاه شیر دوشی نسبت به تعداد میش و تعداد شیر دوش متفاوت است. کف محل شیر دوشی باید از بتن باشد و باقی از محل آخر به طرف شیر دوش شبی حدود دو درصد داشته باشد.

۲- اتاق شیر:

اتاق شیر برای نگهداری شیر و لوازم مورد نیاز شیر دوشی است. ابعاد این اتاق ۹-۱۲ متر مربع می‌باشد. کف و دیوارهای این اتاق از بتن و از مصالح قابل شستشو است. نور کافی باید در محل شیر دوشی و اتاق شیر وجود داشته باشد به همین منظور پنجره مورد نیاز این اتاق ۰-۱ درصد مساحت آن در نظر گرفته می‌شود.

اپار علوفه:

علوفه‌هایی که در گوسفندداری مورد مصرف قرار می‌گیرند باید در محل مناسب اپار شوند. حجم اپار بسته به مقدار علوفه‌ای که مصرف می‌شود محاسبه و طراحی می‌شود. در اقلیم‌هایی که بارندگی کم است، بسته‌های علوفه را می‌توان در هوای آزاد نگهداری کرد ولی در اقلیم‌هایی با مقدار بارندگی زیاد، بایستی بسته‌های علوفه در زیر یک سقف و با اپارهای دارای سقف نگهداری شوند. نگهداری مواد کنستره در اپاری که نزدیک آغل است، انجام می‌گیرد.

۵- سالن پشم چینی:

به منظور کم کردن هزینه‌های احداث ساختمان، محل ویژه‌ای برای پشم چینی لازم نمی‌باشد. در تابستان از هر ساختمان و فضای مناسب تعیز می‌توان برای پشم چینی استفاده کرد. در صورت تعایل برای داشتن محل ویژه، بایستی سطح سیمانی و تعیز به عرض ۱۸۰ سانتی‌متر و طول ۲۴۰ سانتی‌متر برای پشم چینی هر راس گوسفند در نظر گرفت. محل انتظار هر گوسفند ۱۶-۲۰ متر مربع است. کف محل انتظار پشم چینی از جنس خاک فشرده و با شن می‌باشد. محل پشم چینی باید نور و تهویه کافی داشته باشد. کف محوطه پشم چینی باید از بتن باشد و در موقع پشم چینی برای جلوگیری از کنجد شدن پشم باید در زیر آن پارچه پرزتی و با جیزی شبیه به آن پهن شود.

۲- پرورش گوسفند در جایگاه باز:

گوسفندان به واسطه داشتن پشم زیاد در مقابل سرما مقاوم هستند. در عوض نسبت به باران و باد خوبی حساس می‌باشند. برای در امان نگه داشتن گوسفندان از باد و باران می‌توان آن‌ها را در آغل‌های باز به راحتی نگهداری کرد. البته تحت این شرایط بایستی به تغذیه گوسفندان توجه ویژه کرد به شرط تقدیم مناسب، نگهداری گوسفندان در هوای آزاد هیچ مشکلی به وجود نمی‌آورد. چون گوسفندان نسبت به تهییه حساس هستند، لذا آغل‌های باز محل خوبی برای نگهداری گوسفندان هستند.

از نظر طراحی، سیستم‌های باز و بسته فرق زیادی با هم ندارند از نظر تأثیرات و تجهیزات همان ابعادی که برای سیستم بسته گفته شد برای این سیستم کافی است. فرق بزرگی که بین آغل بسته و باز وجود دارد این است که در آغل‌های باز، یک و یا چند طرف ساختمان به صورت باز ساخته می‌شود اگر طرف باز در آغل‌های باز در قسمت جنوب و با شرق باشد بهتر است و می‌توان از نور افتتاب بیشتر استفاده کرد یکی از مهندسین قسمت‌های آغل‌های باز قسمت جلوی آن است که سقف آن باید در مقابل بادهای شدید مقاوم باشد و سطون‌های جلویی نیز مقاوم و محکم باشند. با توجه به اینکه جلوی آغل‌ها باز است احتیاج به گذاشتن بچهره یا تهییه وجود ندارد و تهییه به خوبی صورت می‌گیرد و جمع شدن رطوبت در داخل و دیوارهای آن مشکلی به وجود نمی‌آورد.

ارتفاع در آغل‌های باز با در نظر گرفتن مقدار کود ذخیره شده در گفت آغل و آب و هوای منطقه حداقل باید ۲۷۵-۲۷۵ متر باشد. برای جلوگیری از ریخته بازان، شب جلوی سقف را کم و شب عقبی را زیاد در نظر من گیرند. در آغل‌های باز آغل باید حدود ۲۰-۳۰ سانتی‌متر از محل پهاریند بلندتر باشد تا آب بازان و برف به داخل آن نفوذ نکند.

خلاصه مطالعه:

در برورش گوسفند به روش صنعتی انتخاب نزد مناسب به تهایی برای تولید محصول (شیر، گوشت، پشم) زیاد و سالم کافی نمی‌باشد. عوامل محیطی مانند نحوه و نوع تغذیه دام، ساختمان و تاسیسات مناسب و پهداشی برای تولید محصولات دامی (شیر و گوشت) بسیار تأثیر گذار هستند. تکه‌داری گوسفند در دو سیستم باز و بسته انجام می‌شود در سیستم باز با توجه به فرایانی علوفه در منطقه برورش، نیاز به ساخت جایگاه و تاسیسات کمتر است. در سیستم بسته برای برورش گوسفند باید جایگاه‌هایی مانند آغل، اتبار علوفه، زایشگاه و در نظر گرفت که هم فضای مناسبی برای رشد و برورش گوسفند باشد و هم از نظر اقتصادی با حداقل هزینه‌ها و مصالح موجود در منطقه احداث شود. یعنی از مهم‌ترین جایگاه‌های مورد نیاز در برورش گوسفند در سیستم باز و بسته ساختن حمام خد که جهت مبارزه با انکل‌های خارجی دام است.

خود آزمایی :

- ۱- اهمیت رعایت اصول بهداشتی در ساخت جایگاه پرورش گوسفند را بیان کنید؟
- ۲- چهار مورد از اصول مهم ساخت جایگاه را بنویسید؟
- ۳- معایب و محسن جایگاه بسته را بنویسید؟
- ۴- آشخور گوسفند را توضیح دهید؟
- ۵- بهار بند را به طور کوتاه توضیح دهید؟
- ۶- هدف از دادن حمام خدکته به گوسفندان چیست؟
- ۷- شرایط ساخت سالن پشم چینی گوسفند را بیان کنید؟

کشاورزان عزیز:

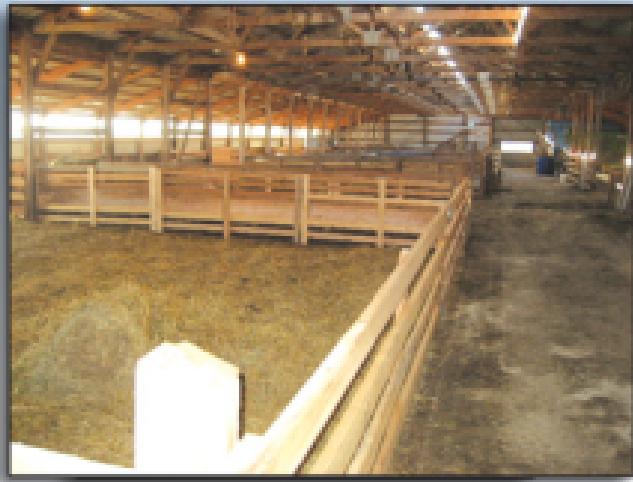
با مطالعه این نشریه و پاسخ به پرسش‌های انتهای نشریه و اعلام نظرات و پیشنهادات، برای بهتر شدن نشريات و بروشورهای ترویجی، این مدیریت را باری کنید.

به کسانی که پاسخ صحیح را ارسال کنند جوازی اهدا خواهد شد.

آدرس دریافت پاسخ نامه: همدان - خیابان مهدیه سازمان جهاد کشاورزی - مدیریت هماهنگی ترویج کشاورزی. شماره تماس: ۰۸۱۱۸۲۵۵۶۳۱-۴ و یا تحويل مراکز ترویج و خدمات جهاد کشاورزی محل سکونت و یا فعالیت خود نمایید.

منابع:

- ۱- معیاریان مصطفی، طراحی ساختمان ها و تأسیسات طیور، انتشارات دانشگاه زنجان
- ۲- جزوه آموزشی ساختمان های دامپروری، مرکز آموزش جهاد کشاورزی همدان

ساخت جایگاه پرورش گوسفند

اولین قدم در گوسفندداری به صورت صنعتی داشتن جایگاه مناسب برای پرورش دام است. انتخاب محل مناسب و رعایت اصول مهندسی در ساخت جایگاه بسیار مهم است. در مناطقی که امکان چراپ گوسفندان در مراتع در تمامی سال وجود ندارد جایگاه گوسفند به صورت بسته ساخته می‌شود و ساختمندانهایی از قبیل آغل، بهاربند، زاینگاه، سالن شیر دوشی، سالن پشم چمنی، اتاق قرنطینه و انبار علوفه منظور می‌شود. در مناطقی که امکان چراپ دام در فصل‌های مختلف سال وجود دارد جایگاه باز برای پرورش گوسفندان مناسب است و هزینه ساخت آن کمتر از جایگاه بسته است. برای مبارزه با انگل‌های خارجی دام در جایگاه‌های باز و بسته حمام ضد کنه احداث می‌گنند.